

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate Examination 2026

Swedish

Higher Level

Monday 15 June
Morning 9:30 – 12:30

100 marks

Do not hand this up.
This document will not be returned to the
State Examinations Commission.

Läs texten noga och svara på frågorna i alla tre delar. Svara med egna ord. Alla svar måste vara skrivna på svenska.

(Totalt 100 poäng)

Överraskande fynd på Bali – nomaderna är inga glidare

Individualister med åtråvärda jobb som gör revolt. Så beskrivs de digitala nomaderna av forskaren Robert Litchfield – som förvånats över både deras bakgrund och snabba sociala förmåga.

Digitala nomader utmanar forskarnas teorier om hur människor bygger gemenskap. Det berättar Robert Litchfield, docent i företagsekonomi vid Washington and Jefferson College, USA, som har skrivit boken "Digital nomads. In search of freedom, community, and meaningful work in the new economy" (Oxford University Press, 2021), tillsammans med sociologiprofessorn Rachael Woldoff. – De flesta teorier utgår från att människor bygger starka band genom att vara på samma geografiska plats över lång tid. Men de här personerna har inte tid, däremot är det viktigt för dem att ha starka band till andra människor på den fysiska plats där de befinner sig, säger Robert Litchfield.

Det finns ingen **entydig** definition av vad en digital nomad är, men Litchfield och Woldoff beskriver det som en person som reser utomlands och jobbar på distans.

Forskarna började sitt arbete 2016, en period då fenomenet växte kraftigt. De intervjuade 70 digitala nomader på Bali som kom från 18 länder, däribland Sverige, USA, England och Australien. Robert Litchfield skrattar när han berättar att han och Woldoff i början var **oerhört** nöjda med hur de fick nomaderna att öppna sig. Folk berättade direkt hela sin livshistoria, pratade om skilsmässor, sexuella övergrepp och karriärfrustration.

– Vi tänkte "herregud, vi är fantastiska forskare!". Men sedan visade det sig att nomaderna också berättade det här för varandra. Genom att vara sårbara tidigt och dela med sig mycket av sig själva snabbade de på relationsbyggandet.

Nomaderna skapade vad han kallar "starka övergående band"; de kom snabbt nära människorna runt omkring, men sedan reste de flesta iväg och upprepade samma process på nästa plats.

- Det låter känslomässigt **utmattande**?

– Det kan det vara, men de här personerna ligger högt på skalan när det gäller personlighetsdraget öppenhet, de har en stark preferens för nya upplevelser.

Den stereotypa mediebilden av en digital nomad, berättar Robert Litchfield, är antingen en instagrammande influerare eller en misslyckad typ som mest glider omkring. Men till sin förvåning upptäckte han och Woldoff att majoriteten var högskoleutbildade personer i 30-årsåldern som identifierade sig starkt med sitt arbete.

– Majoriteten var frilansare, många entreprenörer och den minsta men snabbast växande gruppen var heltidsanställda vars arbetsgivare lät dem distansarbeta utomlands.

I sina hemländer hade de flesta haft åtråvärda jobb som de hade trivts bra på i 5–10 år, men där det sedan hade börjat skava. Många kände sig som en kugge i ett hjul och att de inte tilläts vara så kreativa som de ville.

– De var nästan rebelliska mot organisationskulturen i hemlandet, det fanns mycket ilska mot hur negativ och begränsande den var.

När forskarna kokade ner de värderingar som digitala nomader delar var det frihet, gemenskap och meningsfullt arbete som toppade listan. Deltagarna i deras studie upplevde att det var svårt att träffa likasinnade i sina hemstäder, som London, New York och Paris.

– Men som nomad hamnade de i en miljö där bruset var borta, där det var billigt att leva och plötsligt fanns en massa personer som hade tid att äta lunch med dem. De flesta var också singlar utan barn, och vissa såg det digitala nomadlivet som ett alternativ till att slå sig ner och bilda familj. Men många ville gärna ha långvariga kärleksrelationer och barn, och var oroliga för att deras livsstil skulle **hindra** dem från att uppleva den drömmen.

Flera länder försöker idag locka till sig digitala nomader eftersom de stannar och spenderar pengar längre än turister. Robert Litchfield konstaterar att det finns en nykolonial aspekt av fenomenet. I början var nomaderna så få att de knappt märktes, säger han. Men med tiden har också baksidorna börjat synas.

-Digitala nomader besöker ofta områden med mycket turism och kan därmed, liksom mer traditionella turister, bidra till gentrifierings- och "turistifierings"effekter, till exempel att hyror drivs upp och lokalbefolkningen inte har råd att bo kvar i vissa områden.

Många av de nomader som Litchfield och Woldoff intervjuade var medvetna om detta, men menade att det är problem som kan uppstå i samband med allt resande där människor från rika länder åker till fattigare. De ansåg att de var mer ansvarsfulla än turister eftersom de "levde som vanligt" och att det därmed behövdes mindre specialbyggd infrastruktur för en digital nomad än en turist.

-De **hävdade** också att de gynnade lokalägda företag mer än turisterna, vilka i större utsträckning bor på internationella hotell. Många digitala nomader försöker också åka tillbaka till orter de besökt. På Bali hjälpte de exempelvis till att städa stränderna.

De flesta av Robert Litchfield och Rachael Woldoffs nomader hade inte någon tanke på att återvända till sitt hemland, utan såg livsstilen som långsiktig.

-De verkade nöjda med det och uppgav att de kände sig gladare än innan de reste iväg, säger Robert Litchfield.

Ur artikeln "Överraskande fynd på Bali – nomaderna är inga glidare" av Jennie Aquilonius, Svenska Dagbladet, den 22 september 2023. Texten har redigerats för att uppfylla examenskrav, utan förhandsmedgivande från artikelförfattaren.

Del I

(30 poäng)

1. Förklara dessa ord såsom de används i texten.

(5 × 1 poäng)

- (a) entydig-
- (b) oerhört-
- (c) utmattande-
- (d) hindrar-
- (e) hävdar-

2. Hur definierar Robert Litchfield och Rachael Woldoff en digital nomad? (5 poäng)

3. Vad upptäckte Robert Litchfield angående nomadernas sociala förmåga? (5 poäng)

4. Nämn för- och nackdelar med att leva som digitala nomader utifrån artikeln och skriv vad du tycker om det. (5 poäng)

5. Kommentera påståendet "Individualister med åtråvärda jobb som gör revolt" med hänvisning till texten och dina egna tankar. (5 poäng)

**6. "Nomaderna är inga glidare".
Förklara varför och kommentera varför det kan vara "överraskande fynd" utifrån artikeln. (5 poäng)**

Del II (30 poäng)

Kommentera detta citat och uttryck dina tankar med 100 - 150 ord:

"De flesta teorier utgår från att människor bygger starka band genom att vara på samma geografiska plats över lång tid."

Del III (40 poäng)

Skriv en uppsats på minst 300 ord där du redogör för dina tankar om ett av de två ämnena nedan.

1. "Lust gör tungt arbete lätt och olust gör lätt arbete tungt." (Svenskt ordspråk)

eller

2. "Om kärleken vore värdelös bara för att den varar för alltid, vore livet meningslöst av samma skäl." (Pär Westberg)